

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 14572
Tarih : 20.10.2025

36078

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 20.10.2025

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından 2025 yılı Ekim ayında yapılan açıklamada, “sokak röportajları” adı altında yapılan bazı yayınların “sistemik biçimde halkta umutsuzluk oluşturduğu”, “her şeyin kötüye gittiği algısını yaydığı” ve bu nedenle “kamu yararına ve medya etiğine aykırı olduğu” ifade edilmiştir.

RTÜK açıklamasında ayrıca, bu tür yayınlara “müsamaha gösterilmeyeceği” ve “tüm yasal yetkilerin kullanılacağı” belirtilmiştir.

Bu açıklama, RTÜK'ün anayasal yetkilerini aşarak ifade özgürlüğünü kısıtlama yönünde fiili bir müdahalede bulunduğu yönünde ciddi endişelere yol açmıştır.

Anayasa'nın 26'ncı maddesi uyarınca herkes düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 10'uncu maddesi de aynı şekilde ifade özgürlüğünü güvence altına almaktadır.

“Toplumda umutsuzluk yaratma” gibi öznel gerekçelere dayanarak yayınlara müdahale edilmesi, demokratik bir toplumun gereklerine ve uluslararası hukuk standartlarına aykırıdır.

Sokak röportajları, halkın doğrudan sesini, günlük hayatındaki sorunları ve algılarını yansıtan katılımcı bir iletişim biçimidir. Bu içeriklerin cezalandırılması, yalnızca medya organlarını değil, kişinin, yurttaşın kendisini ifade etme hakkını da hedef almaktadır.

RTÜK’ün “eleştiri” ile “karamsarlık” arasına koyduğu ayırım, idari bir kurumun keyfi değerlendirmesine açık olup, basın özgürlüğü ve demokratik denetim mekanizmaları açısından ciddi riskler taşımaktadır.

Bu çerçevede aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyu açısından büyük önem arz etmektedir:

1. RTÜK’ün “sokak röportajları”na yönelik açıklaması hangi gerekçelere, hangi yasal dayanaklara ve hangi somut tespitlere dayanmaktadır?
2. “Toplumda umutsuzluk yaratma” veya “her şeyin kötüye gittiği algısı oluşturma” ifadeleri RTÜK mevzuatında, yönetmeliklerinde veya kanunlarında açıkça tanımlanmış mıdır?
3. RTÜK, hangi kriterlere göre bir yayının “kasıtlı olarak karamsarlık yaydığı” sonucuna varmaktadır? Bu değerlendirmeler objektif mi, yoksa subjektif bir kanaate mi dayanmaktadır?
4. Son iki yıl içinde RTÜK tarafından “sokak röportajı” veya “vatandaş görüşü içeren” yayınlar hakkında kaç inceleme veya idari yaptırım kararı alınmıştır?
5. Bu yaptırımların hangi kanallara, YouTube veya sosyal medya hesaplarına uygulandığı, gerekçeleri ve sonuçları kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
6. RTÜK’ün açıklamasında bahsedilen “Üst Kurul İzleme ve Değerlendirme Uzmanları” kimlerden oluşmaktadır? Bu uzmanların hazırladığı raporların içeriği, hazırlanma yöntemleri ve şeffaflığı hakkında kamuya açık bir belge mevcut mudur?
7. RTÜK’ün “algı oluşturma” gerekçesiyle başlattığı incelemeler, Anayasa’nın 26’ncı maddesi ve AİHS’nin 10’uncu maddesi kapsamında güvence altına alınmış ifade özgürlüğünü ihlal etmiyor mu?

8. Bu açıklama sonrasında, eleştirel görüş bildiren yurttaşların veya bağımsız gazetecilerin soruşturmaya uğraması ya da sansürlenmesi halinde, RTÜK'ün veya İletişim Başkanlığı'nın sorumluluğu ne olacaktır?
9. İktidar, RTÜK'ün anayasal özerkliğini korumak ve basın özgürlüğü üzerindeki keyfi uygulamaları önlemek amacıyla herhangi bir denetim mekanizması oluşturmayı planlamakta mıdır?
10. Tüm bunlar bağlamında, “umutsuzluk” veya “karamsarlık” gerekçesiyle eleştiriye sınırlayan bu tür idari müdahalelerin, hukuk devleti ilkesine ve demokratik standartlara zarar verdiği düşünülmekte midir?